

Klima se rychle mění bez ohledu na osobní názory klimatologů

Climatic Research Unit (CRU) na Východoanglické univerzitě (uea.ac.uk) je již po desítky let jednou z nejvýznamnějších světových institucí zabývajících se výzkumem změny klimatu. V půli listopadu někdo ukradl tisíce elektronických dopisů jejich pracovníků a ilegálně zveřejnil jejich výběr. Načasování takového činu je stěží náhodné: mělo nejspíš odvést pozornost od skutečného problému, totiž změny klimatu, právě v době, kdy se o něm vedou doposud nejzávažnější mezinárodní jednání. Výběr dopisů měl asi vyvolat dojem, že zprávy o dosavadních změnách a budoucích očekáváních jsou výsledkem spiknutí či podvodu. Tak onu zveřejněnou korespondenci obratem interpretovali popírači změny klimatu či jejího ovlivnění lidmi i „zdržovači“ jakýchkoliv účinných akcí pro snížení emisí skleníkových plynů. (Připomeňme, že popírání a zdržování se často vzájemně mísí a doplňuje se obecným matením posluchačů, čtenářů či diváků, pokud jde o stav vědeckého poznání. Někdy bývá završeno tím, že už se přece beztak nedá nic dělat, tak je zbytečné se o to snažit.)

Ukázal se ale opak. Ač šlo o korespondenci soukromou, která si nebrala servítky (blbce prostě označovala za blbce, darebáky za darebáky) a v níž se pisatelé nezdráhali uvádět, co si opravdu o různých věcech a lidech myslí. Často velmi zkratkovitě, slovy ve chvatu ne vždy nejlépe volenými, nicméně dávajícími adresátům, stejně vrcholným odborníkům, zhruba srozumitelné sdělení (však mohli snadno požádat o vyjasnění). Žádný náznak spiknutí ani podvádění onen soubor dopisů neobsahuje...

Obsahuje zato záznam pochyb, nejistot a sporů, jak se vyvíjely za období, z něhož ukradené dopisy jsou, tj. už od roku 1996. Zajímavé jsou nanejvýš historicky, ale ani to moc ne, protože lépe formulované jsou nakonec vždy v recenzovaných článcích, které daní autoři publikovali. Nejlépe je u všech autorů začít jejich články nejnovějšími, ty starší, pokud ještě stojí za zmínku, jsou beztak uvedené v citacích. Badatelé z CRU jsou natolik dobří, že jejich publikace za čtení stojí. Není divu, že bývají naštvaní, když musejí ztrácet čas opakovaným vyvracením „nezničitelných“ nesmyslů omílaných jak blbci, tak i placenými, leckdy i chytrými mlžiči.

Role badatelů v tomto oboru je totiž mimořádná. Základní výzkum dělají vědci většinou zejména pro své vlastní potěšení a proto i s velikým nasazením, je to pro ně zkrátka ta nejzajímavější činnost; jejím vykonáváním jen posouvají meze lidského poznání, což se může a má odrazit i ve výuce na univerzitách a ve školách vůbec a jen občas přinese i něco obratem prakticky použitelného. Studium antropogenních změn ovzduší a jejich důsledků pro klima do takové kategorie patřilo naposled tak před čtvrt stoletím. Dnes je to obor, na jehož rychlém rozvoji a aplikaci jeho poznatků závisí budoucnost života na Zemi. Budoucnost podstatné části druhů a ekosystémů, ale též lidské civilizace. Ukazuje se totiž, že tempo změn jsme dříve podcenili, už dnes nás překvapuje. A projekce do budoucna jsou věru hrozné.

Místo vrtání se ve starých dopisech, které jsou pro laiky stěží srozumitelné, je proto rozhodně lepší si přečíst, co vědci z CRU i z řady dalších špičkových institucí už zjistili. Kdo čte anglicky, snad aby sáhl po důkladné zprávě www.copenhagendiagnosis.com ze 24. listopadu – její shrnutí je k dispozici i v řadě dalších jazyků. V češtině plné texty takových zpráv k dispozici nejsou, ale shrnutí různých mírně starších ano, např. na adrese www.zmenaklimatu.cz. A pokud někoho zajímá, jak to bylo a je s onou již dlouho trvající dezinformační kampaní, jejímž výsledkem bylo, že se ochrana klimatu na patnáct let prakticky zadržela (současná „aféra“ je jen její novou fází), doporučuji k přečtení výbornou říjnovou knihu Climate Cover-Up, za těch \$ 20 vč. poštovného rozhodně stojí.

RNDr. Jan Hollan, Ph.D.

(autor od roku 1990 přednáší a píše o globálním oteplování a cestách k jeho zmírnění. V posledních letech publikuje překlady dokumentů zabývajících se změnou klimatu, jsou dostupné na <http://amper.ped.muni.cz/gw>).